

ARDEALUL JURIDIC

REVISTĂ DE DREPT ȘI DE UNIFICARE LEGISLATIVĂ, DOCTRINĂ,
JURISPRUDENȚĂ, LEGISLAȚIE COMPARATĂ

ORGAN OFICIAL AL PUBLICAȚIUNILOR JUDECĂTOREȘTI DIN ARDEAL ȘI BANAT

Revista apare regulat la 1. și 15.
a fiecărei luni ca publicațiune ju-
ridică și săptămânal ca organ de
publicațiune judecătorească

Abonamentul:

Pentru autorități, bănci, instit. fin.
avocați etc.

Pe un an . . . . . 200 Lei
Pentru magistrați pe ar. 160 " "
Un număr simplu . . . . . 8 " "
Un număr dublu . . . . . 16 " "
Un număr vechi . . . . . 12 " "
Revista apare săptămânal.

Redacția Strada Băei No. 13. — Ad-
ministrația: Str. Regina Maria Nr. 34
(Radio Reclam Românii S. A.) unde
se primesc abonamente și ori ce
cereri de adp. "
TELEFON 630.

SUMARUL:

1. O nedreptate . . . . . de V. Dimitriu,
Prof. Universitar.
2. Depozitele judecătorești și unificarea
contabilității publice . . . . . de Dr. I. Bartha
3. Drept funciar și drept material . . . . de Dr. Ioachim Toleiu,
savant în Drept.
4. Jurisprudența Stabilită de Înalta Curte de Casație. Complec-
tul pentru Ardeal și Bucovina.
5. Ordonanțe Ministeriale.
6. Supliment: Legea unificării impozitelor.

O nedreptate

Justiția este cea dintâi virtute a popoare-
lor; fără ea o națiune nu poate pretinde un
loc de onoare în concertul lumii civilizate.
Increderea, pe care ea trebuie s'o inspire, e
cu atât mai neajmărită, cu cât justiția e mai
garantată și cu cât magistratura, care o îm-
parte, își păstrează mai neștirbilă autoritatea
sa. Dar pentru ca această magistratură, care
a fost pururea considerată ca profesiunea cea
mai nobilă, să poată păstra aureola trecutu-
lui, trebuie neapărat ca și condițiunile ei de
viață să fie asigurate.

Aruncând însă numai o scurtă privire
asupra traiului de astăzi al magistraților o
jale ne cuprinde: Ironia unei soarte vitrige
pare că urmărește pașii acestor apostoli ai
dreptății. E peste puțină ca cei lipsiți de
avere proprie, să mai supoarte în mod cinstit
greutățile vieții! Cum ar fi în stare Consilierul
de Casație să-și poată hrăni familia sa cu
apuntamentele sale lunare, când de i-ar trebui
numai patru camere în București, mai mult
de jumătate din retribuțiunea sa ar fi înghițită
de plata chiriei apartamentului, în care se

adăpostește! Iar dacă pentru fericirea țării ar
avea 4—5 copii, băeși și fete; pentru nenoro-
cirea lui leașa de abia ii-va ajunge pentru
plata locuinței. Iată de ce spre rușinea
țării, am întâlnit magistrați, cari cu amarul
decepțiunii în suflet, mi-au mărturisit, că ar
dori să-și schimbe funcțiunea lor de Consilieri
de Casație cu aceea de Consilieri de Curte de
Apel, dar din provincie; deoarece pe acele
vremuri mai credeau, că scumpetea mereu
crescândă a vieții din capitală ar avea
o margine mai omenoasă în celelalte orașe
ale patriei! Iată pentru ce am ajuns să citim
în ziare, cum o întreagă autoritate judecăto-
rească, începând chiar cu Primul-președinte
al tribunalului, a adresat Ministrului de jus-
țiție strigătul de desperare, că neajunsurile,
ce înlimpină, sunt un adevărat pericol, care
amenință însăși temelgia justiției. Iată pentru
ce, am avut ocaziunea a înregistra dureroasa
priveliște, că doi copii ai unui magistrat, mai
desculți de cât ai unui lucrător, să cuture
noaptea străzile și ogrăzile pentru a găsi ră-
mășiți de scânduri sau buturugi, cu cari,
transportate în camera rece a mamei lor su-
ferinde, să poată îndulci asprimea gerului din
timpul ernii; deoarece părintele lor, magistrat
integru, nu avea cu ce să-și mai plătească
luxul de a cumpăra lemnele necesare! Iată în
fine pentru ce din falanga judecătorilor, ce
odinioară făceau fala justiției române, unul
câte unul părăsesc treptat nobila lor misiune,
pentru a se deda la alte îndeletniciri oneste,
cari cel puțin le asigură pâinea de toate zilele.

A nu da ascultare în atari împre-
jurări glasului conștiinții, care se revoltă

și care reclamă imperios o imediată îndreptare a răului ar fi a expune într'un viitor apropiat statul la un pericol, care va coborî nivelul magistraturei atât de jos, încât să ajungem a constata, că în România, mândră urmașă a poporului roman, care a arborat cultul științei dreptului; Justiția, în loc de a fi o principală virtute cetățenească, se transformă într'o adevărată tarabă josnică în care marfa e dreptatea. Aceasta ar fi cu drept cuvânt o crimă națională și nu pot crede, că cei în drept nu vor lua măsuri grabnice pentru a împedea săvârșirea ei.

Dar dacă această stare de lucruri e generală pentru toată magistratura țării, pentru cea din Ardeal ea se mai complică și cu un neajuns special: Pentru o considerațiune bine justificată și ușoară de înțeles, Consiliul Dirigent al Ardealului la începutul funcționării lui a suspendat provizoriu inamovibilitatea magistraților; inamovibilitate, care în stările monarchice constituie în genere garanția cea mai sigură contra excesului puterii executive. Această măsură, bună la început, a asigurat formarea unui nou corp judecătoresc, care să distribue justiția pe acest pământ strămoșesc, fiind în samă schimbările politice operate prin triumful dreptului asupra forței. Dar ea a dăunat în deajuns, scopul a fost atins; și a o lăsa să continue în vremurile de față, ar fi să facă din magistrați vi time supuse intrigilor jesute și intereselor meschine. Provizoriul de cinci ani trebuie să înceteze odată cu îmbunătățirea soartei tuturor magistraților din țară, ridicându-se celor din Ardeal starea de inferioritate și nesiguranță, în care se găsesc. Numai astfel nu vor mai întâlni cazuri regretabile, când judecătorii sunt transferați sau eliminați după capriciile puternicilor ori după pretențiile interesaiilor.

Să ne arătăm geloși cu desăvârșire de numele bun al celor ce împart dreptatea, ca să putem fi justificați, când le cerem și însușirile alese ale sufletului, și deprinderile stoice ale ființei și cunoștințele înalte ale științei. Să fim cu totul drepti pentru cei chemați a împărți dreptatea, pentru ca să nu-i simim să părăsească templul. Prin prizma înălțării prestigiului justiției, să măsurăm progresul plămădit de înfrățirea neamului. Dacă prin jertfe de vicji și epopee glorioase s'a întronat domnia Dreptului, suntem datorți să veghiăm ca Justiția Română să simbolizeze acest triumf prin o înălțătoare magistratură.

Depozitele judecătorești¹⁾ și unificarea contabilității publice

Odată cu desființarea Consiliului Dirigent din Ardeal, Ministerele centrale București au devenit singure competente de a înlătura prin legiferare neajunsurile ivite în întreaga țară. În decretarea acestor măsuri cu efect de constrângere pentru toți cetățenii țării la oială, cei competenți au fost conduși în totdeauna de ideea unificării dreptului, dispunând într'un singur fel asupra celor patru teritorii de drept cu diferite legi. Unificarea legilor din România este azi cea mai importantă problemă pentru noi. Fără cu toți înusușul de a vedea țara dăruiată cu cele mai perfecte legi, ce au menirea să formeze fundamentul țării pentru viitor, trebuie să căutăm în legi numai produsul muncii gândii e să cercetăm adevărata știință, să găsim în ele cele mai fidele convinșeri social-etice precum și potrivirea cu celelalte legi vechi, rămase încă în vigoare.

În toamna anului 1920, Ministerul Finanțelor, prin Jurnalul Consiliului de Miniștri cu numărul 2251—1920 a înlăturat puterea legii asupra contabilității publice din vechiul regat și în nouile fiacturi. Conform dispozitivului, toate legile, regulamentele și ordonanțele contrarii aflate în vigoare sunt și rămân abrogate. Prin urmare legea veche a contabilității publice din Ardeal și celelalte părți, a fost înlocuită de azi până mâine, fără vre'o dispoziție tranzitorie, sau regulament de introducere, cu cea din v. regat. Aferă de faptul că, prin introducerea sistemului de azi cu recipise au rămas și sunt și azi nerezolvate chestiunile pendente la percepțoriile de stat încă de mai înainte, fără recipise, partea ce ne interesează este a *depozitelor judecătorești*

Legea LIV din 1912, prin care s'a introdus și procedura civilă nouă, în art. 14 dispune ca, în privința depozitelor judecătorești ministrul de Justiție, de acord cu ministrul de Finanțe și ministrul de comerț, să stabilească normele administrării, primirii, depunerii și prescripțiunii depozitelor judecătorești. Dispozițiunile procedurii civile (art. 127, 295, 349 și 364), dispozițiunile legii și procedurii execuționale (LX:1881. Art. 70, 82, 104, 114, 170, 298, 202, 212, 231 și 41 din LIV:1912) precum și textul celorlalte coduri în multe locuri²⁾ se referă la depozitele judecătorești, ca la un mijloc neapărat necesar și de neîntârziat. De aci grija legiuitorului pentru stabilirea unor norme corespunzătoare, ce să se a în legătură cu contabilitatea publică sau cu celelalte proceduri, în ajutorul cărora vin.

Actualmente procedura depozitelor judecătorești este prevăzută de mai multe ordonanțe ministeriale. Ele prevedeau până la unificarea contabilității publice, și pentru percepțoriile, dispozițiuni cu totul diferite de cele generale, pentru administrarea depozitelor judecătorești, vărsate în casieria statului. În această privință percepțoriile erau supuse deciziunilor și sesizărilor judecătorești fiind obligate de a le efectua fără întârziere. Conform § lui 5 depozitele judecătorești se pot primi numai prin percepțoriile. Această procedură este prevăzută pentru instanțele judecătorești de ord. 39.425 din 1881 și art. Astfel

¹⁾ Consemnația judiciară.

²⁾ C. civ. art. 1433. C. com. art. 447—449. Ord. 3740 M. J. Normele adm. pen. art. 44.

era o ușurință d. e. ridicarea depozitului judecătoresc, atribuit de către judecătorie, orficerilor persoane. Se lucra numai cu deciziile judecătorilor despre cari la percepțorate se făceau registre separate.

Azi avem sistemul declarațiilor și al recipiselor. Nu contest valoarea acestui sistem. Constat însă lacunele ce există. Nu socotesc procedura mai îndelungată, pe care are să o facă pețitionerul, ci mă gândesc la faptul că, pentru instanțele judecătorești ordonanțele procedurii depozitelor jud. sunt încă în vigoare, nefiind înlăcuite cu altele având chiar aplicare zilnică, pecând față de percepțorate aceste ordonanțe au fost abrogate ca unele, ce sunt contrare sistemului de recipise. Procedura depozitelor judecătorești, prin urmare pentru instanțele judecătorești este conforma normelor vechi, p. când autoritățile financiare administrative, cari trebuie să execute dispozițiile judecătorești sunt nevoite să caute rezolvarea acestor dispoziții în cadrele normelor generale de contabilitate publică, lipsindu-le normele speciale.

Iată inconvenientele legii noi: Judecătorii primește o anumită sumă în depozit judecătoresc cu scopul ca, aceasta să fie la dispoziția mai multor persoane, în raportul ce se va stabili ulterior de vre'o hotărâre judecătorească. (D. e. decizia adusă în urma dezbaterii la timp.* Odată cu terminarea procedurii se stabilește și raportul după care trebuie împărțită și atribuită suma, despre care există însă la judecătorie numai o singură recipisă. În acest caz judecătorii este nevoită de a trimite recipisa numai uneia dintre părți — fiind numai în posesia unei singure recipise. — Perceptoratul însă nu plătește la prezentarea simplei decizii judecătorești, ci numai contra recipiselor. ceilalți participanți în drept la recipisă, ce nu au însă recipisă, sunt confrunși — nolens volens — să aștepte ad calendas graecas, până ce posesorul recipisei își va ridica banii săi, ca la urmă auzindu-se de acest eveniment, să și poată ridica și ei sumele lor. Posesorul recipisei însă în nici un caz nu poate fi constrâns să și ridice banii. Sau măntreb eu, ce s'ar întâmpla d. e., dacă posesorul va pierde recipisa? Ce remediu pot avea ceilalți participanți ai recipisei? ...

Ordonanța amintită mai admite ca, judecătorii la cererea depozitarului să atribue depozitele jud. fără de a se mai aștepta definitivarea deciziei. Ori, sumele vărsate la casieria percepțoratului, în timp de câteva zile d. la depunere, se transmit la Casieria Centrală din București. Perceptoratul prin urmare nu este în situația de a plăti banii la prezentarea recipisei, ci este îndatorat să aștepte ordonanțarea Ministerului de finanțe Directoratului ordonanțării București, ce se va da pentru plată. N'ar fi criticabilă însă nici această procedură, dacă cererile ar primi rezoluție în câteva zile. Dar este o jale. Directoratul ordonanțării rezolvă cererile de ordonanțare în cel puțin 6 luni de zile. Astfel dispoziția instanței judecătorești d. la în privința atribuirii depozitului în mai scurt timp ca 8 zile — precum era mai înainte, devine azi iluzorie și fără efect.

Se repetă acest caz la fiecare depozit de chirie. Vedem deci o lacună, ce s'a vădit în detri-

* Sau vezi orice decizie dată asupra cererii de dep. jud. prin care se stabilesc cheltuielile de depunere.

mentul justiției prin unificarea unei legi administrative. Acest neajuns arată pe deplin complexul și legătura ce există între legile încă în vigoare și ne avertizează să ne ferim de a unifica legile în mod pripit, „cu o nervozitate și înfeală febrilă” și fără pregătiri, fără vre'o examinare minuțioasă a lucrurilor. De data aceasta însă legiferarea superficială are să vină socoteală de interesul materiale ale parlamentarilor reținându-li-se banii timp îndelungat, fără vre'un just motiv.

Este de remarcat că, azi România numai este țara mică, ce a fost odată. Azi România este întregită, având hotarele întinse. Centralizarea absolută, ce a fost posibilă odată, azi trebuie să dispară. În împrejurările actuale nu se mai poate cere decret regal pentru numirea fiecărui funcționar inferior, precum nu se poate cere dispoziție ministerială pentru ordonanțarea unei sume depozitate. România-Mare prelinde descentralizare în administrație în interesul bunului mers al lucrurilor.

Considerând că legile sunt „manifestările tendinței cele mai înalte spre binele public”, neajunsul cauzat de însuși legea contabilității publice, trebuie înlăurat cât mai grabnic, luându-se măsurile de către ministerul justiției de acord cu ministrul de finanțe. Trebuie să se introducă la percepțoratele de stat o administrare specială în privința depozitelor judecătorești, care norme de administrare să stea în armonie cu normele procedurilor judecătorești, înlăturând orice contradicție în dispozițiile, ce eventual s'ar putea lua.

Dr. I. Barha.

Drept funciar și drept material

Cărțile Funduare și dreptul funciar — Dacă este valabil actul de garanție înscris fără indicarea datelor funduare? Nevalabilitate formală și materială

În urma importanței covârșitoare pe care instituțiunea Cărții Funduare o are în viața juridică și economică a țării, credem de cuviință a ne ocupa de această instituțiune și în cazistica de toate zilele și a contribui astfel la cunoașterea și popularizarea ei. În acele provincii unde există cartea funduare toate ramurile de activitate economică, financiară și juridică sunt în strânsă legătură cu această instituțiune sui generis. Sunt instituțiuni, cari nu se pot adapta cerințelor economice schimbate și astfel pierzându-și dreptul la existență, se desființează. Dreptul funciar însă este o instituțiune, care progresa în raport direct cu mersul evolutiv al manifestațiilor economice și juridice: cu cât viața economică (comercială, agricolă, financiară, industrială) devine mai complicată și mai vastă, cu atât mai însemnată și indispensabilă devine și instituțiunea cărții funduare. — Cartea funduare în urma publicității reprezintă garanția, stabilitatea creditului public, fără care propășirea unui stat nici nu se poate închipui. Savantul nostru Dl. Ștefan Laday în temeinica sa lucrare teoretică publicată în „A. J.” a documentat dreptul la viața ei cărții funduare și suntem îndreptățiți a crede, că în curând se va perfecționa și se va introduce în tot cuprinsul statului nostru.

Dreptul funciar, deși în realitate este drept formal, în urma faptului că dă garanție și și bilitate drepturilor reale, se prezintă ca o desvârșire, o completare a drepturilor materiale și această legătură ce există între ele oferă juristului multe prob-

leme demna de deslegat. Dovadă este veasta jurisprudență, care s'a dezvoltat în legătură cu interpretarea multor dispozițiuni din Regulamentul cărții funduare.

Legătura între dreptul formal și material este mai învederat în acele dispozițiuni, cari prevăd anumite condițiuni *materiale* pentru documentele, în baza cărora se cere întabularea (înscriserea) dreptului real (§ 81.) și cari dispun radiarea — cu anumite restricțiuni — a dreptului întabulat, dacă documentul în virtutea căruia s'a efectuat întabularea, suferă de oarecare defect material (§ 148.)

Data fiind această strânsă legătură între drepturile materiale (drept civil, drept comercial) și dreptul formal, se naște întrebarea: Unde este limita? Unde începe domeniul dreptului fonciar, ca drept formal? Când se vor aplica normele dreptului material și când acele ale dreptului fonciar (funduier)?

S'a ivit următorul caz: Un institut financiar (bancă) a acordat unui solicitant un împrumut cu acoperire ipotecară. Debitorul a înscris un document de garanție ipotecară tipărit (adecă cu condițiunile generate tipice tipărite), ce i s'a prezentat de către bancă, în care însă datele fonciare a imobilelor nu erau indicate.

(„Recunosc că banca . . . . . mi-a deschis un împrumut cambial, de cont curent în suma de . . . . . Pentru asigurarea crediului mă învoiesc ca institutul . . . . . să-și întabuleze dreptul de ipotecă pentru suma de . . . . . asupra imobilelor mele cuprinse în prot. fund . . . . . Mă învoiesc ca datoria mea să se poată încasa și în baza acestui document.“)

Este valabil acest act de garanție? Este valabilă întabularea dreptului ipotecar făcută pe baza aceluși act, dacă creditorul ulterior umple locul lăsat gol, cu datele fonciare cari determină imobilele debitorului? La aceste întrebări Curtea de Casație — Curia — din Budapesta a răspuns cu următoarea hotărâre de caracter general d'ia la 17. Aprilie 1885, cu Nr. 7407/1882, într'un caz concret: „Dacă în textul tipărit al creanței se cuprinde declarația aceluși, că debitorul pentru asigurarea datoriei sale își legă ca ipot. că toate imobilele, însă din textul creanței a rămas afară determinarea funduării a imobilelor și golul ce a rămas astfel creditorul l'a umplut ulterior în mare parte cu indicarea așor fel de imobile, ca i la data creanței încă nici nu formau proprietatea debitorului: întabularea ipotecii din partea unilaterală a creditorului nu este obligatorie pentru debitor și în consecință dreptul ipotecar câștigat în felul acesta este nevalabil nu numai privitor la imobilele, cari la data creanței nu formau încă proprietatea debitorului ci în general privitor la toate imobilele debitorului și ca nevalabil trebuie șters în sensul § lui 148. din regulamentul Cărilor funduare.“ Este această hotărâre întemeiată din punct de vedere juridic? și dacă da, este ea de natură absolut principială, astfel, ca să fie menită a stabili o jurisprudență? Tribunalul din Cluj într'o sentință recunoscută a acceptat caracterul principial al acestei hotărâri și a hotărât, că documentul de garanție — pentru a fi valabil — trebuie să fie completat la iscălire cu toate cerințele formale prevăzute de §. 81. din Regulamentul c. fund., adecă trebuie să fie indicate cu nume și fonciari imobilele debitorului, însă nu este

exclus, ca prin fapte concludente să se dovedească învoirea debitorului la întabularea efectuată deja.

Eu cred, că: 1. Hotărârea Curiei fiind în prestrânsă legătură cu cazul din speță și în consecință conținând prea multe elemente de fapt, nu poate fi considerată ca o hotărâre pur principială, care să fie menită a servi de normă pentru jurisprudență. 2. nu este juridică, adecă nu este întemeiată din punct de vedere al dreptului pozitiv, fiindcă §. 81. nu exclude valabilitatea unui act scris în alb, — caracterul căruia este determinat în denumirea lui („Document de garanție“) și în textul tipărit, și prin urmare dacă s'a umplut ulterior și se face întabularea ipotecii, nu se poate cere radiarea în baza §-lui 148, pe motiv de nevalorificare originală, și 3. chiar întemeiată și juridică să fie, nu se mai poate aplica în împrejurările actuale, ajungând în desuetudine în urma uzului comercial contrariu hotărârei din chestie.

Voi încerca să dovedesc aceste puncte de vedere; Partea specifică a hotărârei Curiei constă în faptul, că creditorul ulterior a umplut actul de garanție în mare parte cu indicarea unor *imobile*, care la data creanței încă nu formau proprietatea debitorului și astfel „întabularea unilaterala din partea creditorului nu este obligatorie pentru debitor“. De aci urmează, că dacă creditorul ar fi umplut ulterior — după iscălire — actul de garanție numai cu imobilele, cari la data actului constituie proprietatea debitorului, în cazul acesta întabularea ar fi fost obligatorie și pentru debitor, adecă în cazul acesta actul de întabulare ar fi fost valabil deși iscălit „în bianco“. Contrazicerea între premisele dela început și enunțarea generală dela capăt („întabularea este nevalabilă nu numai privitor la imobilele cari la data creanței nu formau încă proprietatea debitorului ci în general privitor la toate imobilele debitorului“) este evidentă. Pentru ce să fie nevalabilă întabularea și referitor la imobilele, la cari s'a referit voiața părților numai pentru că s'au introdus ulterior și alte imobile, la care debitorul nu s'a gândit? Reiese clar din construcția propoziției că, Curia a vrut să lovească de nevaliditate întreg documentul ca pedeapsă, pentru motivul, că creditorul, trecând peste intențiunea debitorului, a introdus unilateral în actul de întabulare și acele de imobile, pe cari debitorul nu intenționa să le greveze cu ipotecă, — și prin urmare creditorul a călcat învoiața făcută cu debitorul. Și de aci a contrariu se poate deduce, că dacă creditorul nu călca acordul avut cu debitorul sau, este îndreptățit să umple și unilateral actul de garanție și în cazul acesta alți documentul cât și întabularea rămân valabile și neatacabile. Deducțiunea finală este nedreaptă și nelogică, fiindcă întabularea putea fi declarată de nevalabilă și parțial adică numai referitor la imobilele câștigate de debitor după data creanței, la care nu s'a referit acordul părților. Hotărârea Curiei este deci nelogică și pînă de contrazicere, și în consecință nu este potrivită pentru a se întemeia pe ea o practică judecătorească stabilă în sensul că orice permis general de întabulare este nevalabil.

Presupunând însă, că hotărârea Curiei ar avea înțelesul pe care preciza judecătorească vrea să i-l atribue, eu cred că nu este în conformitate cu dispozițiunile §-lui din Reg. c. fund. la care se referă Tribunalul din Cluj. Iată ce spune §. 81.:

„Pentru ca intabularea să se poată face în baza unui document privat, acesta trebuie să întrunească condițiile următoare: persoanele, c-ri sau parte la actul juridic, cum și imobilele și drepturile, asupra cărora se intenționează intabularea, vor fi descrise precis, ca să nu existe nici-o îndoielă privitor la identitatea lor, etc.” Din propoziția („Pentruca intabularea să se poată face . . .”) cu care se începe articolul 81, reiese clar, că Regulamentul c. fund. reglementează valabilitatea documentului numai în vederea intabulării. Pe legiuitorul cărții fonciare îl interesează un document numai întrucât acel document ajunge în atingere directă cu normele dreptului fonciar, adică numai din punctul de vedere al căștigării drepturilor fonciare. Intrând un act scris în sfera dreptului fonciar, Regul. c. fund. pretinde ca acel act să se conformeze condițiilor speciale, în care dreptul fonciar trăește și funcționează. În sfera de acțiune documentul trebuie privit prin prisma normelor generale de drept. §. 81. nu prevede, ca documentul să întrunească condițiile speciale la data încheierii. „Pentruca intabularea să se poată face” este suficient, ca actul atunci când ajunge în mâna judecătorului c. fund. spre controlare și rezolvire, să corespundă condițiilor formale prevăzute de lege, adică să conțină determinarea precisă a imobilelor etc. Și precum pentru rezolvirea cererii de intabulare este hotărâtoare ordinea de înregistrare, care asigură și ordinea de prioritate a drepturilor fonciare (§. 61.), tot așa este hotărâtoare data înregistrării cererii și în privința condițiilor, pe cari documentul trebuie să le întrunească. Prin urmare, dacă la data înregistrării debitorul are imobile și acelea la acea dată sunt indicate în act, intabularea ipotecei se poate face. Că actul care s'a prezentat la autoritatea fonciară este sau nu este valabil, din cauză, că s'a iscălit în bianco, este chestiune de drept material. După cum actul juridic incorporat în document cade în atribuțiunea dreptului civil, sau a dreptului comercial, normele codului civil sau a celui comercial ne vor răspunde, dacă actul juridic respectiv este valabil sau nu? Dacă actul se constată că este nevalabil sau nul (d. e. este iscălit de minor, este stors cu forța sau amenințare, este imoral sau ilegal etc.), cel lezat în dreptul său fonciar, poate cere în baza §-ului 148. radierea intabulării pe motiv de nevaliditate sau nulitate materială.

Permisul general de intabulare este valabil atât în dreptul civil cât și în cel comercial. Dacă cineva iscălește următoarea declarație: „Recunosc că lui Ioan Popescu îi sunt dator 5000 lei și ca acoperire îi permit să-și intabuleze dreptul ipotecar asupra tuturor imobilelor mele”, a iscălit o creanță în toată regula, — presupunând că nu este cazul unei nulități generale (toșă, demență, interdicție etc.). Viața socială normală aduce cu ea, ca actele juridice ale indivizilor să aibă efect. Ori un contract de împrumut este contract bilateral, clausula intabulândi fiind numai o condițiune specială. Dacă debitorul în actul iscălit de el lasă loc gol pentru indicarea imobilelor și face actul în forma aceasta, înseamnă, că impulsionează pe creditor să introducă el în act datele fonciare. În privința aceasta este indiferent dacă actul juridic este act civil sau act comercial. Ce privește actul de garanție pe care un debitor îl oferă unei bănci, acesta este act comercial, în sensul §-ului 262, din codul comercial contractele

încheiate în privința imobilelor nu sunt acte comerciale.

Documentul de intabulare însă nu se referă direct la imobile. Actul juridic principal este împrumutul, iar garanția împrumutului cuprinsă în permisul de intabulare a ipotecei, este accesoriu împrumutului, și ca atare urmează soarta juridică a lucrului principal adică a împrumutului. Că împrumutul băncii este act comercial nu trebuie să documentăm (§. 259. p. 2. cod. comercial), în consecință și actul de garanție este act comercial, cu atât mai vădit, fiind că conține, precum am văzut mai sus, și elementele creanței. Așa fiind, pentru actele de garanție folosite în operațiunile de bancă trebuie să se aplice față de ambele părți normele codului comercial. (§. 264. cod. com.) Acolo unde codul comercial nu conține dispoziții, se aplică uzul comercial ca drept uzual și uzanțele comerciale ca elemente de interpretare a voinței părților. Dreptul civil vine numai în al doilea rând și în mod subsidiar. Viața comercială fiind stăpânită de vioiciune și celeritate și actele comerciale fiind mai elestice se încheie cu mai mare rapiditate decât cele civile și astfel rigiditatea formelor nu este compatibilă cu spiritul comerțului. Codul comercial (§. 265.) pune ca normă, că „nu forma este hotărâtoare, ci voința părților” — care de regulă se deduce și stabilește din faptele concludente. Când un debitor iscălește un document de garanție tipărit, — care are forma lui tipică, — și creditorul primește acest act, este evidentă voința părților, de a oferi creditorului garanția creanței sale. Față de această voință manifestă nici o rațiune de drept abstract nu poate motiva nevalabilitatea actului. La bănci a căror activitate este pusă sub controlul oficialității, mai este un factor interpretativ, un fapt concludent important: încrederea publicului față de aceste institute financiare. Din aceste motive și având de bază considerațiunile de sus, s'a dezvoltat la toate băncile uzul, că banca ia numai un caz de garanție „în bianco”. Uzul acesta îl practică băncile în deosebi față cu clienții, cu cari au legături de cont-curent. Actul de garanție îl cere banca numai ca acoperire, și îl folosește numai în caz de nevoie (de ex. dacă situația materială a debitorului se clarifică sau nu respectă condițiile de plată). Uzul acesta este în avantajul debitorului, căci se înalță astfel cheltuielile de intabulare, cari sunt destul de considerabile. Când se ivește ulterior necesitatea asigurării, banca înscrisă în documentul de garanție scaldă din contul-curent, caută averea debitorului, o îndcă în act și face intabularea. Aceasta este faza economică a operațiunii. Latura juridică se prezintă ca o procură tacită pe care debitorul o dă băncii creditoare ca să umple goiturile actului în mare parte tipărit. Debitorul care atacă intabularea făcută în felul acesta ajunge în contradicție cu actul lui propriu și de regulă este de rea credință. (De ex. voește să ia împrumut dela alte bănci, cari nu dau împrumut decât cu acoperire ipotecară în rangul I.) Oare nu este ridicol debitorul, care știind ce iscălește, vine mai târziu și cere radierea, spunând, că iscălitarea lui nu are nici-o valoare?!

Operațiunea cu documentele „în bianco” este generală în viața comercială. Astfel se folosesc și acte de lombard tipărite, și altele — și în deosebi polișa (cambila). Dacă dreptul cambial, care este cel

mai strict drept, recunoaște de valabilă polișa dată în alb, care încorporează însăși obligația de plată și care se bucură de o procedură privilegiată și accelerată în ce privește încesarea pretențiunii, atunci pentru ce am recunoaște ca valabil un document de garanție, care are numai o destinație secundară, adică garantarea creanței? Aceste considerațiuni cred că dovedesc în deajuns nu numai practica sa, dar și legalitatea uzului urmat în privința actului de garanție.

Admițând deci că hotărârea Curiei a fost respectată de instanțele maghiare, acum în urma uzului comercial și a pierdut puterea de drept uzual, și numai este obligatoare pentru instanțele noastre judecătorești. Este doar un fenomen cunoscut în viața dreptului că și dreptul uzual are o viață mai scurtă sau mai lungă, se naște și apoi după un timp osarecare moare, — în afară de cadrele codificării legislative.

Dr. Joachim Tolcu.

JURISPUNDENȚA STABILITĂ

De

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Secția III-a Ardeal

Contencios administrativ. Învățător confesional transferat în baza ordonanței No. 8527/919 a resortului de Curte și Instrucțiunea publică. Neadmisibilitatea recursului în contencios administrativ, după §. 19, al legii XXVI, din 1896. (Deciziunea No. 106/922).

Impozit pe avere. Hotărârea comisiei de reclamare nemotivată asupra desbaterilor urmate înaltea sa. Casarea acestei hotărâri (Deciziunea No. 158/922).

Impozit pe avere. Misiu realizând câștiguri însemnate în mod obișnuit. Proba stabilită prin cunoștința personală a comisiei de reclamare și însăși recunoașterea recurentului că e continuu în călătorie. Recurs înaintat. (Deciziunea No. 392/922).

Secțiunea III. Bucovina

Contrabandă vamală. Contrabandă de dolari încercată la export, comisă în zona de 10 kilometri de la frontieră. Lipsa de autorizație. Infracție prevăzută de art. 198 combinat cu art. 53 din legea generală a vamilor. Recurs și pe motivul că tribunalul a fost constituit în penal cu procuror. Contradicție între calificarea sentinței și procesul verbal al ședinței în acest punct. Aplicarea §. 419, pr. civ. austriacă. Invitarea tribunalului de a rectifica sentința conf. §. 390 pr. civ. și de a restitui cheltuielile procedurii de apel. (Deciziunea No. 325/922).

Secțiunea I. Ardeal

Intreținere alimentară. Cererea de întreținere făcută de soție. Dreptul forului respectiv de a reproșa care din soți poate fi supus la jurământ și dacă soția a fost nevoită a se îndepărta de locuința comună din cauza bărbatului §. 270, pr. civ. (Deciziunea No. 921/922).

Intreținere alimentară. Dacă în procedura de revizuire se poate produce dovezi noi. Soluțiune negativă. Obligațiunea ori cărei din costul de a și întreține părinții cu drept de regres între ei. (Deciziunea No. 235/922).

Pretențiune bănească. Imprumut de dolari. Dovădirea lui prin jurământ în lipsa unui document public conform cerințelor legii. Refuzul de a se asculta noui martori. Sentința motivată în acest punct. (Deciziunea No. 256/922).

Locațiune. Cauză de competență oficiului de închiriere. Competința Curții de apel de a o judeca ca for de revizuire. Excluderea unui nou drept de recure. (Deciziunea No. 346/922).

Extradare de document. No a subscrisă de parte, corespunzând ordonanței 4470/918 M. E. Ponderarea arărilor marilor lor și ale experților în concordanță cu conținutul doserului. Invocarea așării de besle în exprimarea voinței contractului. Neîntemeierea acestor mijloace de apărare. (Deciziunea No. 859/922).

Cerere de revizuire netimbrată. Provocarea reprezentantului părții recurente de a suplini într'un termen de 15 zile lipsa de timbru dublu. Cap. XI. lit. m. din legea timbrului. (Deciziunea No. 360/922).

Proces pentru posesiune imobiliară. Dovada vânzării imobiliului litigios, chestiune decizivă. Stare faptică defectuoasă, cu privire la această dovadă și faptul luării imobilului în posesiune de înstat. Dizolvarea sentinței §. 270 și 376 pr. civ. (Deciziunea No. 376/922).

Mandat revocat. Responsabilitatea mandantei în caz de revocare a mandatului fără motiv legal. Stare faptică defectuoasă. Dizolvarea sentinței. (Deciziunea No. 19/922).

Pretențiuni succesoriale. Acțiune pentru invalidare de contract. Aprobarea sentinței forului apelativ cu întregire cu privire la textele legii și mențiunile eronate din motive. (Deciziunea No. 21/922).

Corectare de deciziuni. Eroare de scris în exhibitul sentinței constatată pe baza conținutului deciziunilor (minute). Corectarea deciziunii. (Deciziunea No. 28/922).

SECȚIUNEA III.

Decizia No. 106

Ardeal

Dosar No. 4081—192

S'a iust în cercetare recursul făcut de Oheorge Barbat învățător, în contra Ministerului Instrucțiunii Publice, pentru repunerea în funcțiunea de învățător confesional la Ucia de Sus.

În lipsa părților, care conform legii nu s'au citat. S'a ascultat raportul făcut în cauză de Dl. Cons. Dr. C. Crăciunescu.

Văzând că termenul este alifat conform legii. Deliberând. Asupra recursului făcut de Oh. Barbat.

Având în vedere că în sensul § 19, al legii XXVI, 1896 în competența contenciosului administrativ care numai acele chestiuni, care prin textul explicit al unei legi sau ordonanței legale sunt atribuite contenciosului.

Văzând că recurentul a fost perimutat prin o alare hotărâre a consistoriului ortodox Român din Sibiu, care se întemeiază pe ordonanța No. 8527—1919 a resortului de Curte și instrucție publică, că

insă pentru cazurile, care cad sub dispozițiunile acestei ordonanțe competența Contenciosului Administrativ nu este stabilită.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii. Respinge recursul ca inadmisibil.

Data în camera de consiliu azi 30 Ianuarie 1922.

Decizia No. 158

Ardeal

Dosar No. 83—1921

S'a luat în cercetare recursul făcut de Deșider Seidner în contra deciziei No. 585—1918 a Comisiunii de Apel din Arad.

În lipsa părților, care nu s'au citat conform legii.

S'a ascultat raportul făcut de dl. cons. dr. O. Nedici.

Văzând că termenul este afisat conform legii.

Deliberând. Asupra motivului recursului. Având în vedere, că prin acest recurs se ataca atât calcularea veniturilor făcută în hotărârea 585—1918 cât și modul de deliberare al comisiei de reclamare.

Văzând că hotărârea atacată nici nu este motivată, așa că nu cuprinde nimic din cele desbătute în fața comisiei.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii.

Casează hotărârea No. 585 a Comisiunii de apel din Arad și trimite actele acelei comisii spre a delibera din nou asupra impozitului pe avere, venit și venit de rășnoi a recurentului și spre a pronunța hotărârea motivată.

Data în camera de consiliu azi 10 Februarie 1922.

Decizia No. 392

Ardeal

Dosar No. 337—1921

S'a luat în cercetare recursul făcut de Ignatie Rosenfeld în contra hotărârii No. 27—1920 a comisiei de reclamare pentru impozitele directe din Timișoara.

În lipsa părților, care nu s'au citat conform legii.

S'a ascultat raportul făcut în cauză de dl. cons. dr. C. Crăciunescu.

Văzând că termenul este afisat conform legii.

Deliberând. Asupra motivelor recursului.

„Că recurentul nu a avut nici un câștig; e adevărat că în continuu este în călătorii, dar el nu are afaceri, ci caută să cumpere vre-o prăvălie — nu are concesione pentru industrie sau comerț nici prăvălie — primăria comunei Deta poate certifica această afirmare a recurentului — cere ștergerea impozitului.

Curtea. Văzând motivele legale ale hotărârilor date de instanțele inferioare și considerând că recurentul nu numai că nu invoacă nici o dovadă, care ar infirma stabilirea instanțelor prime, ci prin faptul recunoscut de el că este în continuu în călătorie, recurentul dă o dovadă nouă pe lângă stabilirea instanței prime bazată pe cunoștința directă a acestei comisii, că adică recurentul ca mișcând uzând de toate ocaziunile ce se prezintă și de conjunctura economică are venituri însemnate; recursul fiind deci nefondat urmează a fi respins.

Pentru aceste motive, Curtea, în numele legii. Respinge recursul.

Data în camera de consiliu azi 13 Martie 1922

Decizia No. 323

Bucovina

Dosar No. 4718—1923

S'a luat în cercetare recursul făcut de David Freund în contra sentinței Tribunalului Cernăuși, din 28 Septembrie 1921 Bl. 354—920.

S'a prezentat pentru recurent avocatul dr. C. Acker cu procura la dosar, pentru Ministerul de finanțe dl. avocat E. Rădulescu ca delegația No. 230.084 din 11 Februarie 1922.

S'a ascultat raportul în cauză.

Dl. avocat Acker cere admiterea recursului din motivul arătat în memoriu, invocând și un al doilea motiv al violării art. 222 din legea generală a vămilor, pentru că tribunalul a fost constituit în penal.

Dl. avocat Rădulescu cere respingerea recursului.

Curtea. Deliberând asupra recursului:

Prin procesul verbal de contrabandă din 25 Martie 1920, aprobat de către Direcțiunea generală a vămilor, prin hotărârea din 3 Mai 1920, David Freund, în viziunea art. 193 din legea vămilor și art. XII. din Decretul Lege al valutei a fost supus la o amendă de 20.000 lei confiscându-i-se și suma de 200 dolari pentru contrabanda încercată la export cu suma de 200 dolari.

Apelul recurentului de azi a fost respins de Tribunalul Cernăuși. În recurs David Freund dezvoltă, că suma de 200 dolari o are în vâzra ea unui imobil și o adusese înafară la Cernăuși, unde nu putuse să o schimbe, după cum voia, pentru că cursul era nefavorabil. N'a voit să o treacă peste frontieră. Argumentează că l se putea aplica cel mult art. 53 din legea generală a vămilor, el locuind în localitatea de la frontieră Nepolocăuși (Ogora Chică Vodă) și neavând autorizația cerută de lege.

Dar chiar art. 53 prevede, că atunci când în zona de 10 km. nu se prezintă autorizație, se aplică art. 193 și următoarele pentru tentativa de contrabandă. Or în speță recurentului l s'a aplicat chiar art. 193. Că hotărârea Direcțiunii generale a Vămilor nu menționează în mod expres art. 53, nu importă. Ajunge că se spune în acea hotărâre, confirmată și de tribunal, că se aplică art. 193 din legea vămilor.

Motivul de recurs este deci neintemeiat.

În ședința publică recurentul a mai invocat și motivul violării art. 222 al legii vămilor, pentru că tribunalul era constituit în penal. Asupra acestui nou motiv înfirmatul a intrat în desbatere.

Motivul este neintemeiat. Conform art. 222 din legea generală a vămilor acțiunea penală este independentă de urmărirea pentru amenzi în același fapt; acțiunea civilă este și totul distinctă de cea penală; instanțele nu pot fusiona cu alta. În speță însă, tribunalul a fost constituit ca civil. În procesul verbal asupra ședinței publice din 28 Septembrie 1921 pricina este calificată ca cauză vamală, cuvântul „penal” din formular este șters. În deosebi însă, instanța nu a fost constituită cu procuror.

Astfel fiind, nu importă că în sentință tribunalul este calificat ca penal și că se mai spune în sentință, că apelantul se condamnă a restitui conform par. 390 pr. pen. cheltuielile procedurii de apel. Această calificare în sentință a instanței ca „tribunal penal” și condamnarea cheltuielilor procedurii de apel, conform par. 390 pr. pen., nu cadrează cu

cuprinsul procesului verbal asupra sedinței publice, și este evident luată după un formular, constituie o vădită inexactitate conform § 419 pr. civ. și trebuie înlăturate din oficiu.

Pentru aceste motive, Curtea, în numele legii. Respinge recursul.

Invită tribunalul Cernăuși să scoată din sentință cuvântul „penal”, cu care califică instanța de judecată, precum și să suprimă din dispozitiv fraza „Apelantul se condamnă conform par. 390 pr. pen. a restitui cheltuielile proceduri de apel.”

✓ Dată în ședință publică azi 1 Martie 1922.

SECȚIUNEA I.

Decizie No. 221/1922. Ardeal Dosar No. 370/921.

S'a luat în cercetare cererea de reviziune a reclamantei Sara Bologh măr. după Ion Erdős contra sentinței tribunalului Oradea-Mare No. 1920 Pf. 2898/9 în procesul intentat contra intimatului Ion Erdős pentru intervenție.

În lipsa părților s'a ascultat referatul dlui consilier Nicolae Sănilă.

Inalta Curte. În deliberarea acestei cauze ia de bază gravaminele aduse în peșitul de reviziune examinându-le în baza §-ului 534 din proc. civilă.

Reclamanta gravaminează că forul apelativ a violat regula de procedură prin aceea că ascultând pe reclamantă sub jurământ pe dânsa nu a admis la jurământ; în consecință a violat forul apelativ și regula de drept material, prin aceea că bărbatul e dator să se îngrijească de întreținerea soției, deci fiind că intimatul a fost cauza la ruperea conviețuirii conjugale, el ar fi trebuit convinsat la suportarea speșelor de întreținere.

Aceste plângeri ale reclamantei n'au nici o bază legală pentru că nu există regula de procedură conform căreia partea ascultată sub jurământ ar fi trebuit admisă la jurământ, căci această admitere o judecă forul respectiv după împrejurările din proces, iar în această privință nu se poate admite cerere de reviziune și pentru că acea împrejurare că bărbatul e dator a susține soția în cazul dacă soția s'a îndepărtat din locuința comună, tot forul respectiv o judecă după împrejurări, fiind regula generală de drept material, că soția e datoră a dovedi că din cauza bărbatului a fost necesitățile de a se debarța din locuința comună, iar în această privință dovezile produse de reclamantă au fost ponderate în sensul §-ului 270 din proc. civilă; prin urmare nu subversează violare nici de drept formal, nici de drept material,

Din aceste în numele legii Inalta Curte. Nu admite cererea de reviziune.

✓ Dată și citită în ședință publică, azi la 7 Martie 1922.

Decizie No. 235/922. Ardeal Dosar No. 376/921.

S'a luat în cercetare cererea de reviziune a intimatei Maria Aeres, văduva lui Ludovic Varjassy, în contra sentinței tribunalului Satu-Mare, ca instanță apelativă cu No. P. f. 2661/5—1920 în procesul intentat de Laurent Veres pentru întreținere.

În lipsa părților citate în regulă, s'a dat ascultare referatului făcut în cauză de dl. consilier dr. Andriei Pop.

Curtea deliberând. Asupra recursului în casă pune a intimatului a avut în vedere următoarele considerațiuni.

Contra sentinței tribunalului ca instanță apelativă, schimbând sentința judecătorei de ocol și obținând pe intimata, aceasta a înaintat recurs în Casașune pe motiv că s'au violat regulile de drept formal și material, cerând deci strămutarea sentinței și obligarea reclamantului la speșele procesului.

Considerând că în procedura de reviziune nu se pot produce dovezi nouă, atestatul comunal alăturat cererii de reviziune nu se poate lua în considerație ca dovadă nouă.

Considerând, că copii amăsurați stării lor materiale sunt datori să și fiină părinții ajunși la nepuință și părintele lipsit nu poate fi îndrumat cu cererea întreținerii dela un copil la alul, având a se regula această chestiune între copii fără atingerea dreptului părințelui lor și întrucât unul din ei a contribuit mai mult decât altul, au eventual regres contra lui.

Considerând, că astfel fiind plângerile intimatului sunt neîntemeiate și urmează să fie respinse.

Pentru aceste motive, Inalta Curte, în numele legii. Nu admite cererea de reviziune a intimatului, înaintată contra sentinței tribunalului Satu-Mare ca instanță apelativă No. P. f. 2661/5—1920.

✓ Dată și citită în ședință publică, azi 10 Martie 1922.

Decizie No. 237/922. Ardeal Dosar No. 601/921.

S'a luat în cercetare peșitul de reviziune prezentat de intimatul Petru Torpai în contra sentinței tribunalului die Oradea-Mare No. c. a. 3954/6—1920. în procesul intentat de reclamantul Vasile Pymko pentru 100 dolari sau 17500 cor. capital și accesorii.

În lipsa părților s'a ascultat referatul făcut în cauză de dl. consilier dr. I. Nemet.

Curtea deliberând, asupra motivelor din cererea de reviziune invocate pe baza § 534 Pr. civ. în care motive intimatul, arată că tribunalul cu for apelativ a violat regulă de drept, când a obligat pe intimat să solvească reclamantului 100 dolari sau 8750 lei capital și accesorii afirmând că dânsul nici când n'a cerut și n'a luat dela reclamant 100 dolari împrumut și ca violare de regulă de drept accentuează, că deși din obligațiunea anexată la dosar nu reesc că Weisper Iosn notarul public din Cleveland (Ohio), care a instrumentat acel document are autorizare din partea consulatului de a funcționa ca atare, apoi deși acest document ca martoră arată pe femeia Catița Orlei, totuși tribunalul ca for apelativ l-a primit ca valid.

Subversează apoi violare de regulă de drept afirmă intimatul și în circumstanța, că tribunalul a refuzat ascultarea din nou și înfăjorarea martorilor Laurențiu Orlei și Iosif Murim.

În fine indicând §, 546, 542 și 505 din Pr. civ. afirmă că reclamantul în cursul debaterilor apelative n'a fost reprezentat, în baza acestora cere strămutarea sentinței instanței de fond.

Considerând, că tribunalul ca for apelativ apreciind și cumpănind în propria sa autoritate a tot documentul anexat la dosar, cât și depunerile martorilor audiați conform dispozițiilor § 369 pr. civ. dintre părțile litigante interogate în scop de dovedire a admis la jurământ pe reclamant și pe această bază fără violare de norme de procedură a stabilit starea de fapt, iar față de această, afirmațiune intimatului din reviziune, că nu s'a dovedit autorizarea

notarul public, n'a putut fi luată în considerare penitru că chiar dacă obligațiunea menționată din punct de vedere formal nu corespunde cerințelor și ca document public prin urmare nu face dovadă deplină conținutul aceluia document din toate punctele de vedere instanța de fond îl poate aprecia liber, după cum în cazul prezent tribunalul exact a și purces.

Considerând, apoi că tribunalul, ca for apelativ, în sensul § 270 și 401 Pr. c. a arătat în sentința supusă reviziei motivele și argumentele în baza cărora n'a aflat de necesar a ordona ascultarea din nou a martorilor audiați și în aceeași privință nici n'a violat vre'o normă de drept cu atât mai ales că intimatul a și fost prezent la ascultarea acelor martori.

În fine considerând, că reclamantul în tot cursul procesului a fost reprezentat prin procură în regulă legiuitată, după cum evident reesea această din actele dela dosar, urmează că reviziunea este nebazată.

Pentru aceste motive în numele legii Înalta Curte nu admite cererea de reviziune prezentată de intimatul Petru Tarpoi contra sentinței tribunalului din Oradea-Mare No. C. a. 3954-6—1920.

Data și citită în ședință publică azi 14 Martie 1912.

Decizia No. 346—1922 Ardeal Dosar No. 180—1922

S'a luat în cercelare recursul lui Simion Klein, comerciant în Oradea-Mare înaintat contra încheerii Curții de Apel Oradea-Mare No. 1921 C. II. 974—2, în afacerea de locuință cu Demetriu Stăpăru.

În lipsa părților s'a ascultat raportul verbal făcut în cauză de către dl. consilier dr. Th. Radu.

Înalta Curte, constată, că decisiul atacat prin recurs, Curtea de Apel l'a adus într'o cauză de închiriere aparținând în prima instanță comisiunii deliberative a oficiului de închiriere, în care Tribunalul a procedat ca instanță de apel, deci neaparținând afacerea acelor cauze, care fără considerare la valoarea obiectului cad în atribuțiunea judecătorilor de ocol, rezultă că fără considerare la valoarea obiectului, întrucât reviziunea, de altcum ar fi admisibilă, instanța de reviziune, adică forul al treilea de judecată e Curtea de Apel.

Având în vedere, că în sensul §-ului 551 P. c. în contra decisiului aceluia instanțe, care, ca for de reviziune hotărăște în cauză definitiv recursul nu e admis, decât când legea în mod expres admite recursul.

Considerând, că în speță nu numai că nu există nici o dispozițiune legală prin care s'er admite recursul în contra unui decs prin care instanța competentă de reviziune hotărăște chiar asupra soartei cererii de reviziune, dacă un astfel de recurs este chiar exclus prin întreg sistemul procedurii civile.

Pentru aceste motive, Înalta Curte respinge recursul lui Simion Klein înaintat contra încheerii Curții de Apel Oradea-Mare No. 1921 C. II, 974—2, ca neadmisibil.

Data și pronunțată în ședință publică azi la 29 Martie 1922.

Decizia No. 359—1922 Ardeal Dosar No. 698—1921

S'a luat în cercelare cererea de reviziune a reclamantului Eric Wlassak înaintată contra sentinței Curții de Apel Tg.-Mureș No. 1919 C. I, 388—17

în procesul intențat contra intimatilor Andrei Kabó și soșii pentru estradarea unui document și accesorii. În lipsa reclamantului și a intimatilor Andrei Kabó și soșii s'a prezentat dl. avocat Oanea pentru intimajii Carol Orban și soșii, conform procurii alăturate la dosar. S'a ascultat referatul dlui consilier dr. T. Radu.

Înaltă Curte deliberând, Asupra motivelor cererii de reviziune, prin care se susține că instanța de apel cu violarea regulilor de procedură și normelor de drept material: 1. a constatat că noia de sub F. făcută și iscălită de intimatul Andrei Kabó nu constituie un document prescris și cerut de ordonanța No. 4470—918 M. E.

2. Constatând faptele în urma unei greșite aprecieri și ponderări a depunerilor martorilor și expertilor interogați în parte și contrar cu conținutul dosarului; din aceste fapte a luat greșită concluziune, că intimatul Andrei Kabó la contractarea cu reclamantul asupra imobilului în chestiune a fost într'o stare de beție care provocând incompatibilitatea lui l-a împiedecat în exprimarea voinței libere.

Având în vedere, că în ce privește nota de sub F. scrisă și subsemnată de intimatul Andrei Kabó, aceasta, fiind seama de conținutul ei, conform jurisprudenței acestei Înalte Curți dezvoltată în această privință, corespunde în toate document prescris de § 1 din susmenționată ordonanță și că prin urmare acțiunea reclamantului în baza lipsei de document corespunzător nu se poate respinge.

Având însă în vedere mai departe, că conform constatările făcute de instanța de apel cu amănunțită și motivată, aprecier și ponderare a tuturor circumstanțelor ivite în proces și în deosebi a fashiunilor martorilor și depunerilor expertilor interogați în privința căror constatări nu se observă nici o contradicție cu conținutul dosarului, intimatul Andrei Kabó cu ocaziunea pretinsei contractări a fost într'o stare de beție, care l-a împiedecat la exprimarea voinței libere.

Având în vedere, că în urma unor astfel de constatări instanța de apel a hotărât fără violarea normelor de drept, că pretinsul contract de vindere cumpărare lipsit fiind de îndoielă serioasă și hotărâtă a intimatului Andrei Kabó este nevalabil.

Pentru aceste motive, Înalta Curte, în numele legii, Nu admite cererea de reviziune a reclamantului înaintată contra sentinței Curții de Apel din Tg.-Mureș No. 1919 C. I, 388—17 și obligă pe reclamant ca în termen de 15 zile, sub rigoarea execuției să plătească intimajilor Carol Orban și soșii 1000 (una mie) lei spese în reviziune.

Data și citită în ședință publică azi 3 Martie 1922.

Decizia No. 369—922 Ardeal Dosar No. 697—921

T'a luat în cercelare cererea de deciziune prezentată de intimatul Ladislau Tubzakor în contra sentinței Curții de Apel No. C. II 97/10—1921 în procesul intențat de reclamantul Robert Kulka și Comp., firmă întreg, pentru cap. 14.000 lei și aceea.

În lipsa părților s'a ascultat referatul dlui Consilier S. Nemet.

Curtea, Constată, că peitul de reviziune nu este prevăzut cu limbrele necesare, întrucât acele s'a aplicat numai în valoare de 40 lei 50 bani, prin urmare provoacă Înalta Curte pe reprezentantul in-

intimatului Dr. Iosif Gabriel, avocat ca în termen de 15 zile să suplinească pe peștiune după lipsa de timbru în sumă de 67 lei 80 bani, căci la dia contră în sensul legii de timbre capitolul XI litera m) cererii de reviziune nu i se va da curs.

Data și citită în sesiune publică, azi 31 Martie 1922.

Decizia No. 376-922. Ardeal. Dosar No. 391-921.

S'a luat în cercetare cererea de reviziune a intimatului Gheorghe Mihnea la Ștefan înaintea contra sentinței Tribunalului Sighetul-Maramureșului No. 1920 C. a. 1399-6 în procesul cu reclamanta soția lui Mihai Arla născ. Melanca Docs pentru posesiunea unui imobil.

S'a prezentat intimatul asistat de către dl avocat N. Ulvianu lipsese reclamant.

S'a ascultat raportul verbal făcut în cauză de către dl Consilier T. Radu și dl avocat Ulvianu din partea intimatului cere admiterea reviziei.

Înalta Curte, deliberând asupra motivelor cererii de reviziune prin care intimatul se plânge pentru stabilirea stării faptice de către instanța de apel cu violarea normelor de drept.

Având în vedere, că în procesul în chestiune este decisivă acea circumstanță, dacă reclamanta a vândut imobilul din litigiu intimatului sau nu.

Considerând, că în privința acestei circumstanțe instanța de apel a stabilit faptele contrar dispozițiilor §. 270 Pr. c. fără a aprecia și probabilitatea de cauză înaintea primei instanțe și în deosebi, fără aprecierea depunerii părților interogate sub jurământ.

Considerând, de altă parte, că nici instanța întâi n'a stabilit stare faptică amănunțită, în bază a cărei în această cauză s'ar putea hotărî, deoarece n'a stabilit soarta acelei circumstanțe esențiale din care s'ar putea deduce cu certitudine, că reclamanta în mod valid a vândut imobilul din proces intimatului, și în deosebi n'a stabilit, fapte în privința aceia, când s'a confecționat afacerea de vindere cumpărare între părți și că lucră s'a despre această afacere document sau ba în scris, iar dacă nu s'a luat, când a intrat intimatul în posesiunea imobilului.

Pentru aceste motive în sensul §-lui 543 P. c. Înalta Curte, în numele legii.

Disolvă sentința Tribunalului Sighetul Maramureșului No. 120 C. a 1399-6 și îndrumă acest Tribunal, ca desbătând cauza din nou, după ascultarea părților și după îndeplinirea unei proceduri de dovedire ce eventual s'ar erată de necesar, să educe o nouă sentință stabilind toate faptele esențiale amănunțit motivat, fiindă seama în deosebi de cele sus expuse și de dispozițiile §§-ilor 270 și 376 P. c. și hotărînd totdeodată și în privința suportării speșelor la reviziune, care se stabilesc pentru intimat în sumă de lei 465.

Data și citită în sesiune publică azi 3 Aprilie 1922.

Decizia No. 19-1922. Ardeal. Dosar No. 1646-921.

S'a luat în cercetare cererea de reviziune prezentată de reclamantul I. Pașicea contra sentinței Curții de Apel din Timișoara No. C. I. 420/23-921 în procesul intențat contra intimatului Baroanul I. Nicolici pentru 1.400.000 coroane și accesoriile.

S'a prezentat reclamantul în persoană asistat de avocatul dr. Aurel Cosma și în reprezentanța intimatului s'a prezentat plenipotențial dl avocat dr. Desjeriu Stumpfali.

S'a ascultat referatul oral făcut în cauză de dl consilier dr. A. Pop, precum și dl avocat dr. A. Cosma din partea reclamantului, cerând admiterea cererii de reviziune și cheltueli de judecată, iar dl avocat D. Stumpfali din partea intimatului a cerut respingerea cererii și cheltuelilor.

Deliberând asupra cererii de reviziune a reclamantului, Curtea a avut în vedere următoarele considerațiuni:

Considerând, că mandantele este responsabil și dator la desdăunare în cazul dacă revoacă mandatul fără motiv legal, ce a obvenit în cazul prezent, și

Considerând, că pe lângă acceptarea acestui principiu, starea faptică în proces nu este între stăte dezvoltată, că pe baza aceluia să se poată aduce sentința meritrică.

Pentru acest motiv Înalta Curte, în numele legii.

Disolvă sentința Curții de Apel din Timișoara No. C. I. 420/23-1921 și îndrumă Curtea de apel ca pe lângă ascultarea părților să provoace pe reclamant să i se dea ocaziune a și probă că ce investit și ameliorări a făcut în complexul realității din proces și cu ce valoare s'a ardicat valoarea acelu complex prin acele investiții și ameliorări, mai departe că pentru vinderea acestui complex ce în-trevenirii, călătorii și alte intermediari a făcut reclamantul și ce erogațiuni a avut cu toate aceste? și pe baza celor dezvoltate să aducă sentință nouă în cauză deliberând și privința suportării speșelor obvenite cu peștiul de reviziune și stabilite de Înalta Curte pentru reclamant în sumă de 3000 (treimii) lei și pentru intimat în sumă de 2000 (douămii) lei.

Data și citită în sesiune publică azi 23 Ianuarie 1922.

Decizia No. 21-922. Ardeal. Dosar No. 630-921.

S'a luat în cercetare apelul contra repozatei Rosina Gross măr. Ioan Sung, iar a doua oară mărîtata Georg Linkner senior reprezentată prin avocatul dr. Cornel Poiss cu curator procesual, în procesul cu Solomon Pasternak, reprezentat prin avocatul dr. Gh. Trif, care a strâmutat sentința instanței prime și a reoprius acțiunea.

Curtea deliberând asupra apelului răposatei Rosina Gross mărîtată Ioan Jung, a doua oară mărîtată George Lin Kuer și reprezentată prin dr. Cornel Poiss, cu curator procesual delegat pentru încasarea prețcaziunilor masei successorale ale reclamantei în procesul intențat contra intimatului Solomon Pasternak, reprezentat prin avocatul dr. Ioan Stenzel, apoi în dr. Ludovic Răcz, în fine prin dr. George Trif, pentru invalidare de contract, în contra sentinței Curții de Apel, strâmutând sentința instanței prime, care a admis acțiunea reclamantei răposate.

În numele legii Înalta Curte eprobă sentința Curții de Apel din Cluj No. C. 303-131 1920 pe baza motivelor produse în sentința atacată și primite și din partea acestei Înalte Curți, însă nu următoarele întregiri și anume:

a) în tot locul unde în textul și motivele seu

inței Curții de Apel se amintește „Linkner Györgyné” este a se citi: „soția lui Georgiu Linkner”.

b) în motive provocându-se la articolul de lege XX. din anul 1887, această provocare se înregistrează cu provocare la §-ului 28 al acestui art.

c) din motive se elimină motivul bazat pe concubinaj;

d) în textul motivelor coloana IV. pagină ultimă a cozii, aliniatul penultim, sunt induse cu cerșură următoarele cuvinte: „cu intentarea acestui proces”, aceste cuvinte sunt a se considera de parte îngrănită a scutinelii;

Totodată obligă massă succesorală să solvească întârzierea la mâna avocatului dr. George Trif 400 (patru sute) lei spese în apel.

Dată și citită în ședință publică azi 24 Ianuarie 1922.

Decizia No. 28—922.

Ardeal

Dosar No. 349—921.

S'a luat în cercetare petițiunea prezentată de firma Thomas Binder și fi, ca reclamantă în procesul cu dr. Friedrich Jikelli și firma Hagger, ca învințită pentru corectarea deciziei de sub No. 889 din 31 Octombrie 1921.

Înalta Curte constată că în coprișul sentinței a încurs acea eroare de scris, că din dispozitivul sentinței s'a lăsat afară No. top. 3677 a cărții funduare din Sibiu No. 778.

Această constatare o face Curtea pe baza conducerii deciziunilor (Minuta) care în privința dispozitivului sentințelor servește de original.

Drept aceea anunță că în esibiul sentinței sus amintite în dispozitiv între No. top. 3676 și 3678 e a se induce No. top. 3677.

Această corecțiune e a se induce alături pe coprișul dela Curtea de Apel din Cluj cât și pe esibiul dela Tribunalul din Sibiu, având tribunalul detorința a pretinde dela parti exhibitile înmănatelor pentru inducerea expresă, totodată și deciziunea prezentă are a fi înmănată părților.

Dată și citită în ședință publică azi la 25 Ianuarie 1922.

România Ministerul Justiției Directoratul General Cluj

No. 1093—1923.

Circulară către toate instanțele judecătorești

În baza autorizației Domnului Ministru, pentru a încasa pe viitor dela părțile interesate prețul imprimărilor oficiale necesare, prescrie în leg. I. 1911. (art. 134, 512, 530, 590, 607, 621, 749.) și leg. VII. 1912 (art. 16.), alăturat vi se trimite circulara noastră No. 717—923 Just. I. care se va pune în aplicare cu începere dela 31 Martie 1923.

Alăturat se înalte fiecarei instanțe (parchet) câte un carnet de chitanțe (model IV. 3.) urmând că Domnul președinte al curților de Apel (procurorii generali) să la înalte pentru aprovizionare instanțelor (parchetelor) subordonate cu imprimările necesare de registre.

Cluj, la 15 Martie 1923.

No. 717—923. Just. I.

Către toate instanțele judecătorești

Situația gravă financiară a statului românesc cele mai mari economii bagetare și astfel cu toată conștientizarea de gravitatea profundității, și dest. propunerea tuturor articolelor de lege

mare, față de anul trecut, chiar și peste 100% așa de ex. la hârțile, imprimările recivite de scris combustibile e. c. l. fondurile bagetare ale statului nu pot ține paș cu această urcare progresivă. Părțile, cari se adresează justiției în cauzele lor, contribuțiile astăzi prea puțin pentru cheltuielile ei; sumele minime de timbre, pe cari, conform legilor existente, se aplică pe petițiile acțiunilor civile și penale, sau alte acte ale lor, cari înalte erau suficiente să acopere toate trebuințele de material, ba chiar și lefurile personalului înreg dela instanța respectivă, — astăzi sunt derizorii față de enormele cheltuieli pe cari statul le are cu lucrările și aparatul necesar pentru rezolvarea acelor acte.

Mulțimea de imprimări, registre citiții procesuo-verbale deciziuni, înmănatările gravite, lucrările judecătorești și administrative, la fiecare act de minimă importanță intrat la vrea insistență sau la porchete, îl costă pe stat enorm, de mult, iar statul nu mai poate să le suporte, fără a fi ajutat de cei direct interesați.

Chiar și până când timbrele și taxele judiciare vor fi majorate pe cale legislativă, trebuie, că și părțile să contribuie la deskrinarea statului în direcția aceasta, încercând astfel mersul năintrerupt al serviciului Justiției. Aceasta cu atât mai vârtos, cu cât chiar și legile și regulamentele în vigoare (leg. I. 1912. §§. 134, 512, 530, 590, 607, 621, 749, leg. VII. 1912. § 26. Reg. serv. jud. § 71. alin. 2. Reg. Serv. Trib. § 71. alin. 2. Reg. Serv. Curți § 31.) le impun asemenea îndatoriri, când prescriu, că în cauzile pentru rezolvarea cărora în procedura civilă și grațioasă, există formulare sistematizate în diferitele regulamente. — părțile sunt datorate să întocmească pe spețele lor și să anexeze la act toate hotărârile, citațiile etc. prescrie, în numărul necesar de exemplare pe cari emitându-le părțile, — ca va întocmi statul. Fiindcă însă, nefiind astăzi încă în părțile ardeleni o stabilitate și unitate în terminologia juridică românească, na se pot lăsa aceste lucrări la bunul plac al părților, cari scriu românește pe 1 nuturi, după totalitatea dialecte, iar rezultarea atâtor feluri de lucrări întârzie procedurile și îngreuniază de prejos instanțele; deocamdată va trebui, că acele lucrări să le îndepărtească instanțele în locul părților. Totatunci însă este just și legal, că cheltuielile înpreunite cu aceasta, și cu deosebire costul imprimărilor și formularelor necesare să-l suporte părțile. Pentru o înlesnire însă atât a părților, cât și a încasării acelor cheltuieli, se impune executarea dispozițiilor legale de mai sus și astfel soluția de a se rescumpăra într-o sumă globată, la fiecare act, imprimările și formularele necesare și costul lor. Conform cu propunerile făcute de șefii instanțelor, sumele acestea și încasarea lor se reglementăm în mod provizoriu în modul următor:

În baza dispozițiilor leg. I. 1911. §§ 134, 512, 530, 590, 607, 621, 749 și leg. VII. 1912. § 16. mai departe a Rsj. § 71. alin. 2. Reg. serv. trib. § 71. alin. 2. Reg. Serv. Curți § 31. instanțele vor încasa dela părți în prețul imprimărilor și formularelor reglementate următoarele sume:

1. În procesele civile și în cauzele grațioase

Pentru acțiuni scrise, pregătitorii, observațiuni răspunsuri, justificări, opoziții, reînnoiri de proces petițiuni de ori ce fel, apeluri, recursuri, desbatere (chiar și cele făcute în lipsă) contumacii etc., amănări (cu excepția amănarilor din oficiu) procesuo-verbale dreapta asupra diferitelor ascultări etc. după valoarea obiectului,

	lei	căie	5 Lei
a) până la 200			
b) dela 200—2000			10
c) " 2000—10.000			20
d) " 10.000—100.000			30
e) " 100.000—1.000.000			40
f) " 1.000.000— în sub			50

g) în cauzele, al căror obiect nu este evaluat, dacă procedura să începe la judecătorii de ocol, încasările se fac după poziția e) iar cele începute la tribunale, după poziția e). Pentru actele (petiții, recursuri, cereri în revizii, scrise, observațiuni, justificări etc.) înalte la instanțele de apel și desbaterele făcute de ele, sumele cuprinse la poz. a—f. se dublează.

2. În caz de înalte service de căluză, prin analogie dispozițiilor legii 43. din 1914, cu deosebire § 31.

3. Prețul imprimărilor de citiții, înmănatări, sentințe, ori alte deciziuni este cuprins în sumele fixate la p. 1. alin. 1. și nu se plătește calculat separat.

4. Nu se plătește formulare nici pentru desbaterele cererilor în revizii la tribunale ori la Curțile de Apel, nome-

ava nici pentru debaterile făcute în referenți public, fără asistență părților.

3. Părțile care au dreptul de puseparat în baza proc. civ. scutite de plata imprimatelor conform și în condițiile 33, 75-78 al legii XLIII din 1914, încasarea se va face conform acestor §§.

6. Aceste sume se plătesc părții care încheiează actul, iar la debateri partea care după lege este deoară să plătească și taxa timbrului.

7. Sumele plătite sunt cheltuieli necesare în proces, și astfel vor fi aduse către acestea, la fixarea cheltuielilor de proces.

Având în vedere, că în cauzele în care părțile sunt reprezentate prin avocat, aceste plăți le avansează avocații, cari sposes de multe-ori pentru ei devin neincasabile, instanțele vor majora la fixare cu câte 50-100% sumele plătite.

2. În cauzele penale

(La delictele și contravențiile, cari se urmăresc la cererea părții exate ca curator principal).

1. Pentru denunț, ori poștii, apeluri, recursuri, și acțiune scripe de ori-ce natură câte 20 lei

2. Pentru debateri, ori amânări în cererea părților câte 20 lei.

3. Pentru transacțiuni trecute sau menționate la proces-verbal câte 50 lei.

4. La tribunalul și în apel peste tot, sumele fixate la p. 1-3 se dublează.

5. Pozițiile pentru amânarea executării depuse la ori-ce infracțiune, la prima amânare 50 lei, la a doua 100 lei.

6. Dispozițiile punctelor 3, 4, 6, 7, ale p. I. sunt aplicabile în mod corespunzător și la p. II.

III.

Sumele prevăzute în act. I și II. le va percepe la înaintarea actului, sau înainte de debateri registratorul general sau funcționarul delegat pentru acest scop, de către șeful instanței sau al parchetului, și le va introduce într-un registru separat. Numărul curent al acestui registru, sub care s'a înscris suma cerută va fi arătat și pe actul sau procesul-verbal respectiv precum și pe înscinarea separată despre aceste plăți, înmănată la dosarul respectiv. — Acupra plăților se va elibera părții o adeverință (chitanță) conform modelului de mai jos, contracchitanță, semnată de parte, va fi lipită pe actul sau procesul-verbal respectiv, iar cuponul acestuia se va păstra pentru control la instanță. Controlul îi va face șeful instanței, sau locțiitorul său.

Sumele încasate nu se renopozită. Până la plata prețului imprimatelor la care partea va fi somată, și care va fi înmănată în evidență menționându-se pe act somățiunea făcută.

Sumele încasate se vor preda șefului instanței în ficerea ei; aceasta se va certifica în registru.

La finele lunii șeful instanței vor trimite președintelui Curții de Apel banii încasați, care va dispune de înrobunțarea banilor. Parchetele vor înainta procuraturilor generale sumele încasate.

Din fondul imprimatelor, adăugat astfel, se vor acoperi următoarele cheltuieli:

1. Toate imprimaturile (formulare) de ori-ce fel, (înțelegându-se aici și diferitele registre) proscrise în legile și regulamentele în vigoare pentru instanțele judecătorești și parchete, cum și alte articole de înscinări (chingi, stori, cutii, cartoane, coperte de dosar, dulapuri, mașini de scris, etc., mai departe hârtia, și diferitele reviste de scris de tot felul, necesare la serviciul de administrație al instanțelor și parchetelor, neacoperite din creditele bugetului Statului.

2. Logarea registrelor.

3. Cumpărări de legi, reviste și opuri juridice pentru completarea bibliotecii instanțelor.

4. Alte cheltuieli necesare.

Președintele Curții de Apel, (procurorul general) va fi liber să înrobunțeze banii la orice instanță la care este cea mai mare nevoie, fără a se ține seamă, că unde s'au încasat banii, înmănat toate măsurile pentru aprovizionarea instanțelor, ca serviciul să nu fie întrerupt ori într-o altă suferință.

Cheltuielile se vor acoperi în modul cel mai expeditiv prin cumpărări mediate, înmănatu-se seamă totdauna de cele mai avantajoase oferte și de dispozițiile legii asupra contractării publice.

În cazuri excepționale cumpărările neobșnuite la poata face șeful judecătoriei de ocol (parchetului) pe lângă autorizația prealabilă a președintelui tribunalului (procurorului ge-

neral) iar în cazuri urgente, ori de conjuncturi favorabile legate de termene neprelungite, președintele tribunalului va putea face cumpărările necesare, urgente — pe lângă ulterioară aprobare a președintelui Curții de Apel.

Facturile și chitanțele liberale asupra cumpărărilor sau lucrărilor făcute, se vor trimite președintelui Curții de Apel (procurorului general) pe cale ierarhică, Secțiile vor fi înaintate Directoratului nostru la sfârșitul anului, pentru control și verificare, — iar la ocazii generale ale încasărilor și epocelor făcute la sfârșitul fiecărui trimestru.

IV. Modele

Registrul de încasări al instanțelor (parchetelor)

N-rul curent	Nr-ul de înregistrare al actului și data după care se încheie încasarea	Numele și pronumele părții, care a plătit	Suma încasată în Lei	Observații
1.	2.	3.	4.	5.

Încasările se încheie zilnic și se controlează și comensează și șeful instanței (parchetului).

La sfârșitul lunii sumele din coloana 4. se adună, se arată și în litera, iar recipisa despre înmănatul sumei la președintele Curții de Apel, se va lipi pe pagina respectivă.

Registrul de încasări la Președintele Curții de Apel (Procuror General)

N-rul curent	Instanța (parchetului) de unde s'a primit banii	Suma în Lei	Observații	N-rul curent	Instanța la care s'au trimis banii	Suma trimisă în Lei	Observații
1.	3.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
L.	u.	n.	a	L.	u.	n.	a

Acest registru va fi încheiat tot la sfârșitul lunii. În coloana observațiilor se va arăta numărul actului justificativ, aceste acte vor fi păstrate separat.

Președinții Curțiilor de Apel (Procurori generali) vor determina modul, cum să se facă secțiile despre obiectele cumpărate, sau lucrările făcute și cum să se plătească.

Chitanță despre plățile imprimatelor

Ocolul	Ocolul, tribunalul	Ocolul . . . . .
Tribunalul	Parchetul, Curții de	Tribunalul . . . . .
Parchetul	Apel	Parchetul . . . . .
C. de Apel	No. jurnalului	Curtea de Apel . . . . .
No. jurnalului	19	No. jurnalului . . . . .
No. actului	No. actului	19 . . . . .
19	Data proc. verb.	No. actului . . . . .
	19	data proc. verb. . . . .
		19 . . . . .
Data procesului-verbal	Contrachitanță	S'a încasat de la . . . . .
19	Am plătit suma	suma de . . . . . Lei
Suma . . . . . Lei	Lei, prețului imprimatelor regulamentare pentru actul (debateroa)	costul imprimatelor actul (debateroa)
	la 19	la . . . . . 19 . . . . .

Chitanțele vor fi înrobunțate și portate, câte 5 pe o poștă, în carnete de câte 100 file.

Dispozițiile acestei circulari intră în vigoare la 30 Martie 1923. p. ministrul sa. Popp.

LEGEA

pentru

Unificarea contribuțiilor directe și pentru înființarea impozitului pe venitul global

(Publicată în Monitorul Oficial No. 253 de la 23 Februarie 1923)

(Urmare)

Pentru aceste din urmă dobânzi plata impozitului se va putea efectua prin aplicarea de timbre mobile speciale, pe înscrisul constatând achitarea lor, de îndată ce ministerul finanțelor va întocmi și va publica modalitățile de aplicarea și anularea acestor timbre, cum și limita până la care se pot face asemenea plăți.

Până la înființarea de timbre, percepătorul sau administrația financiară unde se varsă impozitul vor face la cerere mențiune despre aceasta pe act.

Lipsa acestor vize ori timbre sau a chitanței doveditoare de plata impozitului constituie o dovadă îndestulătoare de sustragerea dela plată, urmând a se aplica sancțiunile legale.

Art. 26. — Perceperea și vărsarea impozitului pe veniturile din valorile mobiliare străine se face, până la o înțelegere cu diferitele State interesate, de către bancherul, agentul de schimb sau orice altă persoană care efectuează, în România, plata dobânzilor sau veniturilor produse de aceste valori.

Oricine face o profesiune sau un comerț din a strânge, plăți sau cumpăra cupoane, cocuri sau orice alte instrumente de credit, create pentru plata acelor venituri din alte țări, este dator să facă o declarație despre aceasta la administrația financiară a reședinței sale și să se conformeze regulilor stabilite prin instrucțiunile ministerului de finanțe.

Sunt dispensați de aceste declarațiuni cei obligați la publicarea bilanțului.

Cei cari vor încasa din străinătate, fie direct, fie prin altul, asemenea venituri, sunt obligați a vărsa impozitul la administrația financiară sau la percepție, în termen de o lună, puțând cere vizarea titlurilor pentru dovada plății impozitului.

Art. 27. — Vărsarea impozitului reținut de către debitorii veniturilor menționate la punctul 6 de sub art. 23 se va face conform celor arătate în articolul 25, însă cu titlu provizoriu, până la stabilirea definitivă a impozitului de către comisiunile de impuneri ce vor urma după acea vărsare.

Constatarea se face pe baza declarațiilor ce contribuabili sunt obligați a da, în conformitate cu dispozițiunile art. 87, ținându-se seamă de contracte, registre și orice acte, pe cari atât debitorii cât și creditorii veniturilor sunt datori a le prezenta.

Modalitățile și formele de constatare sunt cele prevăzute în titlul III.

Nu intră în venitul impozabil:

a) Amortismentul repartizat pe numărul de ani cât durează concesiunea, al capitalului investit de concedent în întreprindere și care se pierde până la sfârșitul concesiunii, creșterii ori închirierii;

b) Amortismentul anual de cel mult 5% al instalațiilor utile întreprinderii cari nu se pierd în totul, dar rămân la expirare în stare degradată.

Inscrierea impozitului se va face în roluri speciale unde se va nota și încasarea prealabilă a impozitului. În cazul când s'a încasat mai mult se va face compensațiune în onii următori sau cu alt impozit conform art. 114. Dacă această compensare nu se poate face, se va restitui diferența.

Art. 28. — Impozitul e în sarcina creditorului chiar dacă prin contracte s'ar prevedea clauza contrarie; orice asemenea clauză contrarie este nulă.

Art. 29. — Instanțele judecătorești și orice autoritate publică nu vor putea da curs nici unei cereri relative la asemenea acte sau creanțe ce fac obiectul impozitului de față și nu vor opera nici o radiere de sarcini, privilegii sau ipoteci asupra imobilelor până nu se va justifica plata impozitului, afară de cazurile de dispensă prevăzute de lege.

CAP. IV

Impozitul pe venitul întreprinderilor comerciale și industriale

Art. 30. — Sunt supuse unui impozit de 10% veniturile nete din întreprinderile comerciale și industriale, din exploatarea agricolă făcută de arendași, cum și din exploatarea de păduri sau de mine, făcute fie de către arendași sau concesionari, fie de proprietari.

Impozitul se sporește cu 2% pentru veniturile nete din operațiuni de bancă, scont sau împrumuturi, și se reduce cu 2% pentru veniturile nete ale întreprinderilor cari au de obiect exclusiv exploatarea industriale, miniere sau de transport pe cale ferată sau pe apă.

În venitul întreprinderilor industriale se socotesc a fi cuprinse veniturile imobilelor afectate industriei cari aparțin exploatareilor, și cari n'ar putea servi decât în scopul pentru care sunt întrebuițate, fiind legate de exploatarea industrială respectivă. Ele nu sunt dar supuse la impozitul pe veniturile proprietăților agricole sau al celor clădite, ci la cel de față.

Venitul impozabil se stabilește în fiecare an pe baza venitului rezultat în anul ce precede celui de impunere sau în perioada de 12 luni, care a servit la stabilirea ultimului bilanș, în cazul când bilanșul nu se încheie pe anul civil.

Art. 31. — Venitul net impozabil se obține scăzându-se din veniturile brute rezultate din operațiunile făcute în cursul anului cheltuielile proprii ale întreprinderii, și anume:

1. Chiria sau arenda imobilelor cari servesc întreprinderilor comerciale ori industriale, sau cari sunt destinate exploatareii.

Dacă aceste imobile sunt proprietatea exploatareului și sunt impozabile la impozitele pe veniturile proprietăților agricole sau al celor clădite, se va scădea venitul brut evaluat și lăpus acolo.

2. Dobânzile capitalurilor împrumutate la întreprinderi, dacă acestea are o personalitate juridică distinctă de cea a împrumutătorului, fie acele dobânzi fixe, fie sub forma participării la beneficiile întreprinderii debitoare.

3. Salariile, retribuiunile, indemnizările și remizele plătite agenților, lucrătorilor or, funcționarilor întreprinderii, fie în bani, fie în natură.

4. Participările obligatorii la beneficiile ale lucrătorilor sau funcționarilor stabilite prin contract sau statute, precum și gratificațiunile neobligatorii până la 50 % din totalitatea retribuțiilor anuale.

5. Costul materiilor prime transformate în cursul anului de exploatare pe care s'a încheiat bilanțul.

6. Amortismentul de cel mult 5% pe an din costul imobilelor ce aparțin întreprinderii al căror venit e cuprins în acela al exploatării, și impus la un loc, conform art. 50, alin III, până la amortizarea lor completă.

Pentru clădirile uzinelor amortismentul se poate ridica până la 8% pe an, iar pentru instalațiunile imobiliare, până la 15%, în condițiunile dela punctul 7 ce urmează.

7. Chiria instalațiunilor cari n'au caracterul de imobile prin natură.

Dacă acestea aparțin exploatatorului, se vor scădea sumele necesare pentru amortizarea lor, fără a putea depăși 15% din cost.

Cota amortizării pentru diferitele categorii de industrii va fi fixată de ministerul finanțelor după normele ce se vor stabili de comisiunea centrală prevăzută la art. 84, luându-se și avizul comisunii industriale de pe lângă Ministerul Industriei și Comerțului.

8. Amortismentul capitalului investit în concesiuni de exploatare pe termen limitat, care rămâne neamortizat într'unul din modurile prevăzute la alin. 6 și 7, precum și investițiile în instalațiuni utilizabile cari rămân în proprietatea concedentului.

Această parte de capital se amortizează, reparându-se anual până la expirarea concesiunii.

9. Alocățiile la Casele de pensii și asistență ale funcționarilor, sau primele plătite de întreprinderi pentru asigurarea funcționarilor până la cel mult 10% din salarii, cum și sumele alocate din beneficii pentru instituțiuni de cultură și de asistență socială ale Statului, județelor și comunelor.

10. Cheltuielile diverse sau cheltuieli generale privind strict întreprinderea, între cari intră și cele de întreținere și de asigurare, și afară de impozitul de față, care privește în-uș obiectul întreprinderii.

În afară de scăzămintele prevăzute în acest articol, nici o altă scădere nu se mai poate face la stabilirea beneficiului net. Astfel nu se vor putea scădea sumele cheltuite spre a da o plus valoare instalațiunilor sau sumele afectate sporirii întreprinderilor.

Art. 32. — După alegerea beneficiului net al societăților anonime pe acțiuni, în urma scăderilor de mai sus, se mai scade :

a) Rezervele statutare până la 10% din beneficiul net, atunci când rezervele n'au atins încă jumătate din capital, și 5% după ce această limită a fost atinsă, iar când ajung egale cu capitalul, nu se mai scade nimic.

Rezervele de orice fel ale Băncii Naționale a României nu vor fi impuse decât atunci când se vor distribui acționarilor sub orice formă, chiar prin spo-

nire de capital. În acest caz se va scădea cota-parte ce revine Statului în raport cu capitalul său în Bancă.

Rezervele matematice ale societăților de asigurare nu sunt impozabile întru cât n'ar cuprinde beneficiile ale societății.

b) Rezervele speciale pentru creanțele dubioase, trecute ca atare în bilanț. Aceste rezerve, în total, nu vor putea trece de 5% din plasamentul în creanțe al întreprinderii. Partea ce trece va fi impusă.

Art. 33. — Nu sunt depuse decât la impozitul complementar prevăzut la art. 42 sumele ce intră în compunerea beneficiului net al societăților pe acțiuni pentru cari s'a plătit impozitul mobilier și anume :

a) Participările reale la beneficiile altor societăți, dovedite cu acte, cum și veniturile din sumele plasate în mod permanent, în efecte publice supuse impozitului mobilier.

b) Redevențele din concesiuni.

c) Dobânzile cuvenite la sumele depuse spre fructificare sau păstrare.

Cheltuielile speciale privitoare numai la sumele de mai sus nu pot fi scăzute din beneficiul impozabil.

Din beneficiul net total rămas după scăderea rezervelor scutite conform articolului precedent și a sumelor de mai sus, se impune cu cotele prevăzute la art. 30 ceea ce rămâne după deducerea dividendului, care e supus impozitului mobilier.

La stabilirea beneficiului net impozabil al instituțiunilor financiare create de Stat se va scădea partea ce revine Statului pentru dreptul său regalian concedat acelor instituțiuni.

Societățile ipotecare prin asociațiune mutuală de proprietari, constituită pe baza Legii din 5 Aprilie 1873, nu sunt impuse decât pentru cea parte a excedentului dintre venituri și cheltuieli, care conform deciziunilor adunării generale, se restituie împrumutătorilor societari prin imputare asupra ratelor datorite de ei.

Beneficiul distribuit ca dividend acționarilor de băncile populare, cooperativele și federațiile enumerate la art. 34, neimpunându-se la impozitul mobilier, conform art. 25, este supus acestui impozit în condițiunile prevăzute la art. 35.

Art. 34. — Se scutesc de impozit :

a) Pentru 3 ani dela constituirea lor, cooperativele de meseriași, funcționari și muncitori, precum și asociațiile și cooperativele de industrie cosmică, băncile populare, cooperativele sătești, cooperativele populare orășenești cari distribuie mărfurile numai membrilor, cum și federațiile acestor cooperative și bănci, dacă ele satisfac condițiunile impuse prin legile lor organice spre a obține scutirea de impozitele similare de până acum.

Impunerea începe dela 1 Ianuarie a anului ce urmează împlinirii termenului de 3 ani.

b) Societățile funcționărești sau în scop de binefacere, cari se bucură de scutire pe bază de legi speciale, întrucât nu fac operațiuni decât cu membrii funcționari și se conformează condițiunilor stabilite prin legile lor organice.

c) Casele comunale de păstrare pentru veniturile cari servă edilității publice; depunătorii vor plăti însă impozitul pe valoarea valorilor mobiliare.

d) Societățile pentru exploatarea apelor minerale ale Statului, menționate în legea din 18 Aprilie 1909, până la împlinirea termenului de scutire de 10 ani dela începerea exploatării prevăzută în acea lege.

Art. 35. — Impozitul se reduce :

a) Cu jumătate pentru cooperativele, băncile populare și federalele prevăzute în art. precedent, alin. a, pentru societățile pentru construirea de locuințe leșine, înființate conform legii speciale, dacă satisfac condițiile legilor lor organice, precum și pentru asociațiile profesionale (târă sco) lucrative, care nu împart sub nici o formă beneficii membrilor lor, ci le întrebuințază în scop de utilitate generală recunoscută; de asemenea pentru asociațiile și societățile de industrie casnică sau având de obiect exclusiv producerea sau desfacerea obiectelor de industrie casnică.

b) Cu un sfert pentru cooperativele, băncile populare și federalele, precum și asociațiile sau societățile de industrie casnică prevăzute la alin. a, care au peste 6 ani de funcționare și capital vărsat de peste un milion lei.

Art. 36. — Întreprinderile industriale și miniere nouă se vor bucura de scutire de impozitul de față, până în al cincilea an de la punerea în funcționare, dacă beneficiul lor net anual nu trece 8% din capital împreună cu rezervele și de o reducere la jumătate dacă această rentabilitate e cuprinsă între 8—10%.

Întră între acestea și cele distruse de războiu pentru partea refăcută, dacă aceasta trece de o treime din totalul instalațiilor, clădiri și mașini.

Aceste scutiri ori reduceri se acordă numai întreprinderilor cu capital în majoritate național și sub rezerva îndeplinirii condițiilor impuse de legile și regulamentele industriale și miniere pentru acordarea unor asemenea avantaje.

Art. 37. — Impozitul se așează pentru fiecare întreprindere din România în parte pe numele exploataătorului la sediul direcțiunii fiecărei întreprinderi sau, în lipsă, acolo unde are loc principală activitate a întreprinderii.

Societățile pe acțiuni sunt impuse la sediul lor pentru beneficiul realizat din toate întreprinderile și sucursalele lor din țară.

Întreprinderile care n-au sediul în țară sunt impuse la locul unde se află sucursalele, pentru beneficiile realizate în țară, ele fiind obligate a le declara și a încheia bilanș pentru operațiunile și capitalul din care a rezultat acele beneficii.

Art. 38. — Constatarea venitului și stabilirea impozitului se face după normele de mai jos și pe baza declarațiilor ce contribuabilii sunt obligați a da anual sau la începerea întreprinderilor, conform regulilor prevăzute la titlul III.

Declarațiunea trebuie să cuprindă capitalul întrebuințat în întreprindere, venitul brut și net realizat în anul încheiat la 31 Decembrie precedent sau în perioada de timp pe care e încheiat bilanșul, cifrele propuse ca scăderi conform art. 31, precum și toate justificarile necesare în sprijinul cifrelor ce declară.

Declarațiunea va fi însoțită de bilanș și de contul de profit și pierdere; iar pentru cei ce n-au obligațiunea întocmirii lui și nici nu l-au încheiat în regulă, pe lângă cifrele indicate cu venituri și capital vor declara cifra afacerilor.

Art. 39. — Stabilirea venitului net impozabil se face într'unul din următoarele moduri:

1. După elementele bilanșului pentru cei obligați la publicarea lui, sau pentru cei care l-au încheiat în regulă, corespunzând cu registrele regulat ținute și în conformitate cu art. 31.

2. Prin constatare directă sau prezumții, în celelalte cazuri, bazate pe următoarele elemente:

a) După cifra afacerilor anului precedent, comparată cu aceea a altor exploatați similare;

b) Dacă cifra afacerilor nu se poate constata precis după registre, sau din orice alte elemente, venitul impozabil se va stabili prin apreciere în comparație cu alți contribuabili de aceeași categorie și importanță.

Art. 40. — Aprecierea veniturilor nete ale arandelor în cazul când nu s-a o contabilitate regulată, și nu se poate dovedi acest beneficiu, se va face ținându-se seama de valoarea locativă a proprietăților exploatare, stabilită la recensământ, conform normelor ce se vor stabili de comisiunea centrală prevăzută la art. 34.

Pentru păduri și mine, în afară de prevederile legii minelor, venitul net al exploatare, oricare ar fi ei, se stabilește tot pe calea prevăzută la art. 38 și 39.

Art. 41. — Pentru primul an de exercitare al unei întreprinderi, venitul se constată pe calea prevăzută de art. 39, și alin. b.

Dacă întreprinderea a început în anul precedent, venitul acelui an servă de bază pentru cel de impunere, numai în cazul când este constatat prin bilanș și dacă exercitarea a durat mai mult de 3 luni. În acest caz venitul se socotește raportându-se la timpul cât a avut loc exercitarea.

Când exercitarea în anul precedent a avut loc mai puțin de 3 luni, sau când venitul e constatat pe altă cale decât după bilanș, impunerea se stabilește după normele prevăzute la punctul 2, alin. b, din articolul 39.

Pentru societățile pe acțiuni impozitul, atât pe primul an cât și pe al doilea, se stabilește după încheierea primului bilanș, care va servi de bază la impunere pe acești doi ani. Din impozitul ce se va stabili pe baza bilanșului ultimului an de exercitare se va scădea impozitul plătit pe primul an.

Art. 42. — Ca un complement al acestui impozit, veniturile aparținând contribuabililor mai jos-vizați sunt supuse la un adaus de impozit dacă aceștia se găsesc în condițiunile ce urmează:

a) Contribuabilii obligați la publicarea bilanșului sau aceia care au registre regulat ținute și bilanș încheiat în regulă sunt supuși la această suprataxare dacă beneficiul lor net anual trece de 75.000 lei, și în condițiunile de rentabilitate de mai jos;

b) Contribuabilii care nu au bilanș și registre în regulă și nu li se poate stabili capitalul real pus în întreprindere, dar a căror cifră de afaceri trece de 1.000.000 lei, sunt considerați a avea un capital egal cu jumătate din cifra afacerilor. Ei vor fi suprataxați în aceleași condițiuni cu cei din alineatul precedent, având în vedere beneficiul stabilit conform art. 39.

În afară de societățile pe acțiuni, la calculul rentabilității capitalul nu va fi socotit mai mic de jumătate din cifra afacerilor.

Pentru comercianții și industriașii particulari, după ce se face calculul rentabilității, la impunere, se scade 10% din beneficiul ales conform prevederilor acestui impozit.

Impozitul complementar se stabilește odată cu impozitul prevăzut de art. 30, potrivit dispozițiilor din acest capitol și asupra aceluiași venit, iar pentru

societățile pe acțiuni și asupra sumelor arătate în art. 33, inclusiv dividendul.

Cota de impunere variază după rentabilitatea capitalului, adică după raportul dintre capital, împreună cu totalul rezervelor și beneficiul net, fără rezervele prevăzute de art. 32 și 124, însă inclusiv sumele prevăzute la art. 33, cum și dividendul precum urmează:

Dacă rentabilitatea anuală este:		Suprataxa va fi:	
		Pentru societăți pe acțiuni	Pentru particulare
Dela 10% inclusiv până la 11%		0,5 %	—
" 11 " " " " 12 "		1 "	—
" 12 " " " " 13 "		1,5 "	—
" 13 " " " " 14 "		2 "	—
" 14 " " " " 15 "		2,5 "	—
" 15 " " " " 16 "		3 "	0,5 "
" 16 " " " " 18 "		4 "	1 "
" 18 " " " " 20 "		5 "	1,5 "
" 20 " " " " 22 "		6 "	2 "
" 22 " " " " 25 "		7 "	2,5 "
" 25 " " " " 30 "		8 "	3 "
" 30 " " " " 35 "		9 "	3,5 "
" 35 " " " " 40 "		10 "	4 "
" 40 " " " " 45 "		11 "	4,5 "
" 45 " " " " 50 "		11 "	5 "
" 50 " " " " 60 "		13 "	6 "
" 60 " " " " 70 "		14 "	7 "
" 70 " " " " 80 "		15 "	8 "
" 80 " " " " 90 "		16 "	9 "
" 90 " " " " 100 "		17 "	10 "
" 100 " " " " 120 "		18 "	11 "
" 120 " " " " 160 "		19 "	12 "
" 160 " " " " 200 "		20 "	13 "
" 200 " " " " 250 "		21 "	14 "
" 250 " " " " 300 "		22 "	15 "
" 300 " " " " 350 "		23 "	16 "
" 350 " " " " 400 "		24 "	17 "
" 400 " " " " 450 "		25 "	18 "
" 450 " " " " 500 "		26 "	19 "
" 500 " în sus		27 "	20 "

Pentru instituțiile financiare create de Stat cu participarea lui progresivă la beneficii, cota se va stabili ținându-se seama de partea din beneficii ce revine Statului conform convențiilor și legii speciale care vor regula raporturile dintre Stat și aceste instituții.

Societățile pe acțiuni care dau lucrărilor sau funcționerilor participații la beneficii, obligatorii prin statute sau prin lege de cel puțin 25 procent din beneficiul net și cele profesionale vor plăti impozitul complementar redus cu o pătrime.

CAP. V.

Impozitul pe salarii

Art. 43. — Veniturile nete provenite din salarii, lefuri publice și private, renumerații, gratificații sau din indemnități de orice fel, participări la beneficii ale lucrătorilor și funcționarilor, pensii, cum și din rente viagere mai mici de 25.000 lei anual, sunt supuse unui impozit conform prevederilor de mai jos, în cazul când aceste venituri se încasează periodic cu ora, cu ziua, săptămânal, lunar sau anual și au caracter de continuele.

Cota impozitului este de:

4% până la venitul de 4000 lei lunar ori suma respectivă anuală, săptămânală, zilnică sau pe oră.

8% pentru diferența ce trece de 4000 lei lunar.

Impozitul lovește toate veniturile sus menționate provenită din România de către oricine s'ar încasa, afară de lista civilă, cum și cele luate din altă țară de către orice locuitor al țării.

Art. 44. — Venitul net se stabilește adăugând la cifra retribuțiilor periodice de orice fel, pensiunilor sau rentelor viagere valoarea indemnităților sau suplimentelor în natura și scăzând sumele cheluite cu îndeplinirea serviciului.

Venitul net este impozabil numai dacă suma tuturor veniturilor aci impozabile depășește 750 lei lunar ori suma respectivă anuală, săptămânală, zilnică sau pe oră, rotunjindu-se prin neglijarea fracțiilor sub 10 lei dela 750 până la 4000 lei venit impozabil lunar, sau 48000 lei anual, sub 100 lei dela aceste cifre în sus, iar pentru veniturile impozabile socotite pe zi sau pe oră prin neglijarea banilor?

Art. 45. — Sunt scutiți de acest impozit agenții diplomatici și consulari străini, sub rezerva reciprocității diplomatice.

Sunt scutiți de asemenea invalizii cari au infirmități dobândite în război, precum și văduvele și orfanii de război pentru pensiunile pe cari le primesc în aceste calități.

Art. 46. — Venitul impozabil se obține scăzându-se din venitul net:

a) Câte 750 lei lunar, ori suma respectivă anuală, săptămânală, zilnică sau pe oră.

Dacă contribuabilul are mai multe venituri, de felul celor aci impuse, fără a întrece în total limita de mai sus, scăderea se face o singură dată, fiind obligat să declare aceasta la reținerea impozitului;

b) Din salariile muncitorilor manuali, lucrând cu ziua, cu ora sau în acord, tot ce oestia primesc peste 20 zile lunar;

c) Vărsămintele până la 10% din venitul brut ce se fac de către sau pe seama contribuabilului pentru asigurarea unei pensii, precum și colizațiile pentru asigurarea de accidente și de viață.

Limitele de venit prevăzute în acest articol și în articolele 43, 44 și 46 vor putea fi modificate prin legea bugetară, de îndată ce cursul leului față de valoarea lui aur se va schimba cu mai mult de o treime în raport cu această diferență din momentul aplicării legii de față.

Art. 47. — Toate instituțiile, Statul, județele, comunele, stabilimentele publice și de utilitate publică, societățile, comercianții, industriașii, meseriașii, și oricine plătește sau procură funcționarilor, angajaților, comișilor, lucrătorilor, servitorilor sau altora salarii, sau orice alte indemnități în bani sau în natură, mai sus vizate, sunt obligați să rețină impozitul asupra sumelor ce plătesc.

Impozitul reținut va fi vărsat la percepțiile fiscale, în luna ce urmează aceleia în care s'a făcut reținerea, în conformitate cu instrucțiunile publicate ale ministerului de finanțe.

La vărsare se va prezenta un stat, cuprinzând toate indicațiunile preținse prin instrucțiuni și prin formularele oficiale.

Pentru salariile din alte țări, cei ce le primesc sunt obligați a face vărsarea impozitului direct la percepții în termen de o lună.

(Va urma.)